

דברי תורה

מאת נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו בסעודה שלישית שבת פרשת האזינו תש"פ לפ"ק

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך וויזן - גליון אלף קב"ה

שלא יכלו להתמהמה (שמות יב-לט), כי אילו היו ח"ו משוקעים בשער הנו"ן לא היו יכולים לצאת (עיין בני יששכר ניסן מאמר ד' דרוש א). ולעומת זה בליל יציאת מצרים האירו המוחין דגדלות, ונתעלו עד לשער הנו"ן שבקדושה, ושוב היו סופרין מ"ט יום, ימי הספירה, להתעלות בכל יום שער אחד בקדושה (עיין בני יששכר שם דרוש ג). ויש להבין איך יתכן להשתנות ולהתעלות מרגע לרגע, ממ"ט שערי הטומאה, עד למדריגה היותר נעלה בקדושה.

ונראה דאיתא בגמרא (יומא פו.) שהעושה תשובה מיראה זדונות נעשו לו שגגות, והעושה תשובה מאהבה זדונות נעשו לו זכיות ע"ש. ומבואר בדרשות חתם סופר (לשבת שובה יט. ובנדמ"ח דרוש יא) שהזכיות נעשו כפי ערך הזדונות, והאוכל נבילות, כל זית שאכל, נחשב לו כאילו אכל קרבן פסח בירושלים ע"כ. ובתורת משה (פ' בא מג.) שכל קרבן שהקריב לעבודה זרה, נחשב לו כאילו הקריבו לה' ע"ש. והנה ישראל במצרים, תחלת התשובה היתה מצוק העתים מרוב העבודה. אבל בליל יציאתם האיר ה' עליהם אור אהבה רבה, ומגודל הנסים והנפלאות שראו בעיניהם שעשה ה' בעבורם, נתעלו במדריגה רבה של אהבה, ועשו אז תשובה מאהבה על מה שנסקעו במ"ט שערי טומאה, וממילא זדונות נעשה להם כזכיות כאילו היו מתעלים בעבודתם במ"ט שערי קדושה, שנתהפך להם כל שער של טומאה לשער של קדושה, ועל כן האיר עליהם אז

אנו עומדים כעת בשבת שבין יום הכיפורים לסוכות, שיש בה עלייה להעבודה של יום הכיפורים העבר עלינו לטובה, ובה מתברכת השבוע הבא, זמן שמחתנו. ולכמה פוסקים לא נחשבים העונות בימים הללו, כי יש בהם ענף מיום הכיפורים, מגודל הזכות שעוסקים במצות סוכה וד' מינים.

ואקדים מתחלה מה שעלה ברעיוני ביום הקדוש העל"ט בתפלת שמונה עשרה, שאנו אומרים (בתפלת מוסף ליום הכיפורים) ותתן לנו ה' אלקינו באהבה את יום הכיפורים הזה למחילה ולסליחה וכו', מקרא קודש זכר ליציאת מצרים. והמפרשים ביארו מהו הזכר ליציאת מצרים ביום הכיפורים, כי ביובל יום הכיפורים יוצאין העבדים לחפשי, והוא זכר ליציאת מצרים שיצאו ישראל אז מעבדות לחירות (שבלי הלקט סימן רפו) ע"כ. אך בפשוטו הכוונה, כי אין ישראל נגאלין אלא בתשובה (סנהדרין צו:), ועל דרך זה גם הגאולה הראשונה היתה רק על ידי שעשו ישראל תשובה, וכמו שנאמר (שמות ב-כה) וירא אלקים את בני ישראל וידע אלקים, ובתרגום יונתן וגלי קדמוי ית תיובתא דעבדו בטומרא דלא ידע אינש בחבריה ע"כ. ולכן יום הכיפורים, יום שישראל חוזרין בתשובה, הוא בזה זכר ליציאת מצרים.

אמנם נראה עוד דהנה ידוע מהאר"י ז"ל כי ישראל במצרים היו משוקעים במ"ט שערי טומאה, עד

קול רנה וישועה באהלי צדיקים

ברגשי גיל ושמחה ומתוך שבה והודי' להשי"ת, הננו מגישים מעומקא דליבא, ברכת מזל טבא וגדיא יאה, קדם עטרת ראשנו

~ כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ~

לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת נכדתו למזל טוב

בת לנכדו הרה"ג רבי אברהם ברוך באבאד שליט"א, חתן הרה"ג רבי אהרן ישעי' ראזנער שליט"א

יהא רעווא שיזכה לשובע שמחות ורב תענוג ונחת דקדושה מכל יו"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא עד ביאת גוא"צ בב"א.

עד שלא יכלו להתמהמה, ובאותו יום נתעלו עד לשער המ"ט שבקדושה. - אמנם בחג הסוכות, כל בני ישראל באים לידי מדריגת תשובה מאהבה, ולכן הוא אז ראשון לחשבון עונות לכל.

*

והנה בחג הסוכות אנו יושבין בצלא דמהימנותא, כנשר יעיר קנו, הקב"ה פורס כנפיו על בניו בצל הסוכה. ולכאורה יש להבין, הלא אמרו חז"ל (סוטה יז.) איש ואשה שזכו שכינה שרויה ביניהם ע"כ. ואם כן ישראל כשרים יושבים בצל השכינה כל השנה כולה, ומאי עדיפותא של חג הסוכות. וכי נאמר שמעלת ישיבת הסוכה הוא רק לאותן שלא זכו, ואין שכינה שרויה בביתם, שזוכין לשבת בצל ה' בתוך הסוכה.

אך הענין הוא, דאיתא בגמרא (חגיגה ה:) אמר רב פפא אין עציבות לפני הקב"ה שנאמר (דברי הימים א טז-כז) הוד והדר לפנינו עז וחדוה במקומו. ופריך עלה מהא דכתיב (ירמיה יג-יז) במסתרים תבכה נפשי. ומשני הא בבתי גואי [איכא עציבות דכתיב במסתרים] הא בבתי בראי ע"כ. וכמו כן בדירתו של מקום למטה, איש ואשה זכו שכינה ביניהם, זהו בתי גואי, והסוכה שנעשה בחוצות זהו בתי בראי. ובבתי גואי יתכן גם זמנים של עציבות, ולא תמיד שורה במעונם של ישראל שמחה, אלא יש עתים שונים. לא כן בחג הסוכות, אנו נכנסים בצלו של הקב"ה בבתי בראי, ושם אין עציבות, ועז וחדוה במקומו, אין שם מקום אלא לשמחה, ולכן הוא סוכות זמן שמחתנו, כי אין עציבות קמי קודשא בריך הוא.

*

והנה שמחת יום טוב הוא מצוה חיובית על כל ימי החג, לא די במה שאינו שרוי בעצבון, אלא מצותו שמחה. והיא מצוה נמשכת בארץ ישראל שמונה ימים, ובחוץ לארץ תשע ימים, כי חוץ לארץ צריכה השפעה יתירה של שמחה, כי קללת ונתן ה' לך שם לב רגז וגוי ודאבון נפש (דברים כח-סה) בבבל כתיב (נדרים כב.). וסוכות הוא זמן שמחתנו, כמו שפירשו שמזמין או שמחה על כל השנה כולה. ובתשעה ימים יש רט"ז שעות, כמספר גבורה, כי כל הדינים נמשכים ממדת הגבורה, ובמה ששמחים בשמחת החג מספר שעות הללו, אנו ממתיקין הגבורות, שיתמשך חסד ושמחה עלינו ועל כל עמו ישראל.

אור רב של התעלות עד לשער הנו"ן של קדושה, וכמו שנאמר (שמות יג-יח) וחמשים עלו בני ישראל ממצרים, שהיו אז בפתח שער החמשים של הקדושה.

והנה ידועים דברי הקדושת לוי (פ' האזינו) על מה דאיתא במדרש תנחומא (פ' אמור כב) ולקחתם לכם ביום הראשון (ויקרא כג-ז), וכי ראשון הוא והלא ט"ו הוא, אלא ראשון לחשבון עונות ע"כ. והיינו כי בימים הנוראים עושין כל ישראל תשובה מיראת הדין, והזדונות נעשו שגגות. ולכן מבקשים ותשליך במצולות ים כל חטאותם, שעדיין נשאר רשימא מהחטא, שגם שוגג צריכה כפרה. אמנם בבוא חג הסוכות, שיושבין תחת צלא דמהימנותא עילאה, מתעוררין ישראל באהבה רבה לבוראם, ועושין תשובה מאהבה, ואז זדונות נעשו זכיות, ועושין חשבון מכל החטאים כדי להפכם לזכות, והוי ראשון לחשבון עונות ע"כ.

אמנם נראה דהא דעבודת תשובה מאהבה מתחלת בחג הסוכות, היינו רק לפשוטי העם, אבל באנשי מעלה שכל ימיהם עובדים ה' מאהבה, מכל שכן כאשר מגיע יום הכיפורים, שבו מתגלה רחמים וחסדים לעם ישראל, שהקב"ה מוחל עונותיהם של ישראל, והוא יום שישראל נחשבים כמלאכי מעלה, הם מתמלאים אז באהבה רבה לקונם, ותשובתם ביום הכיפורים הוי בחינת תשובה מאהבה. וידוע כי מרן החתם סופר זצ"ל עשה הרבה שירים בהימים שבין יום הכיפורים לסוכות, שמגודל שמחת מחילת העונות היה בדביקות עצום, והביע זאת בשירתו לה'. ואם כן מיום הכיפורים מתחיל אצלם עבודת תשובה מאהבה, שזדונות נתהפכו לזכיות.

וזהו שאנו אומרים, 'ותתן לנו ה' אלקינו באהבה את יום הכיפורים הזה', שיום זה ניתן לנו במדת האהבה, שמתעורר בו אהבה רבה בין כנסת ישראל לאביהם שבשמים. וניתן לנו למחילה ולסליחה ולכפרה ולמחל בו את כל עונותינו. ושוב מוסיף, שאין התשובה היום תשובה מיראה, שזדונות עדיין הם שגגות, ונשאר רושם חטא, אלא העונות הנמחלים מגיעים למדריגת 'מקרא קודש', שקורין אותן קודש, שמהעונות נעשו מצות חשובות לה'. ואנו נכנסים ליום הכיפורים מלאי עון, מכף רגל ועד ראש אין בנו מתום, ויכולין לצאת ממנו מלאי מצות ומעשים טובים, שנתהפכו מטומאה לקודש. ובוה יש זכר ליציאת מצרים, שגם שם היו בתחלת ליל יציאתם בשער המ"ט של טומאה

הגליון הזה נתנדב על ידי

לע"נ מרת מרים טוביא ב"ר יחיאל ע"ה געללים ככלות השלושים לפטירתה - ערו"כ תש"פ תנצ"ב.	הרה"ג ר' יואל וואלפין שליט"א ר"מ בשיבתנו הק' - ישיבה גדולה לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בתו למול טוב	הרב ר' יושע פליישמאן שליט"א ר"מ בשיבתנו הק' - ישיבה קטנה לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו למול טוב	הרב ר' צבי אלימלך דייטש שליט"א לרגל השמחה השרויה במעונו בהכנס בנו לעול התורה והמצות
הרב ר' אשר יואל פאלאק שליט"א לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בנו החתן מיכאל יהודה ג"י למ"ט	מוה"ר ר' ישראל אורי פריעדמאן הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בתו למול טוב	מוה"ר ר' ישראל וויינארטן הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בתו למול טוב	מוה"ר ר' משה לעפקאוויטש הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בנו למול טוב
מוה"ר ר' שמואל דוד פישער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בתו למול טוב	מוה"ר ר' נתן נטע רובין הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו למול טוב	מוה"ר ר' מנחם לעפקאוויטש הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו למול טוב	מוה"ר ר' שמעון ווינקלער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהכנס בנו לעול התורה והמצות
מוה"ר ר' יואל פיליפ הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהכנס בנו לעול התורה והמצות	מוה"ר ר' מאיר צבי בערגער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהכנס בנו לעול התורה והמצות	מוה"ר ר' הערשל שטייף הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהכנס בנו לעול התורה והמצות	מוה"ר ר' אנשיל שטייף הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בתגלת בנו למול טוב